

Vodný Žurnál

Štvrťročník
7. ročník 3/2015

Prinášame Vám to najcennejšie...

**Odvážne ženy
v "mužských"
funkciách**

3

4

6

8

12

11

19

17

Aktuality str. 3

Výhra z pohodlia domova

Prvá pomoc v mestskej horúčave

VVS, a.s. v komunikačnej kampani AVS Pripojme sa!

Medzizávodná súťaž zručnosti vodárenských pracovníkov
a Deň vodárenskej techniky

O ľuďoch..... str. 11

Ženy sa roboty neboja

a tromfnú aj ostrieľaných chlapov!

Vodárov klobúk str. 17

Vodárov klobúk III.

Relax str. 19

Vtipy

Nájdí 10 rozdielov

Vodný žurnál – časopis Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Komenského 50, 042 48 Košice, 040 01. www.vodarne.eu.

Vydavateľ: Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, Košice 040 01. **Šéfredaktor:** Mgr. Martina Hídvéghyová, **e-mail:** hidveghyova@penelopa.sk, **Zástupca šéfredaktora:** Mgr. Adriana Marušinová **e-mail:** marusinova@penelopa.sk, **Zodpovedný redaktor:** PhDr. Peter Furmaník, **Redaktori:** Helena Sviatková, Helena Sičáková, Ing. Jana Petráková, Henrieta Krištofová, Jana Pavliková, Mgr. Ivana Adamečková, Bc. Eva Harakalová, Gabriela Liptáková, Alena Pangráčová-Piterová. **Sídlo redakcie, príjem inzercie:** Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, Košice 040 01, **tel./fax:** +42155 677 00 76. **Grafika a sadzba:** Agentúra PENELOPA, s.r.o., **Tlač:** Rotaprint Košice. Autorské práva vyhradené. Akékoľvek rozmnožovanie textu, grafiky a fotografií vrátane údajov v elektronickej podobe, len s predchádzajúcim písomným súhlasom redakcie. Nepredajné.

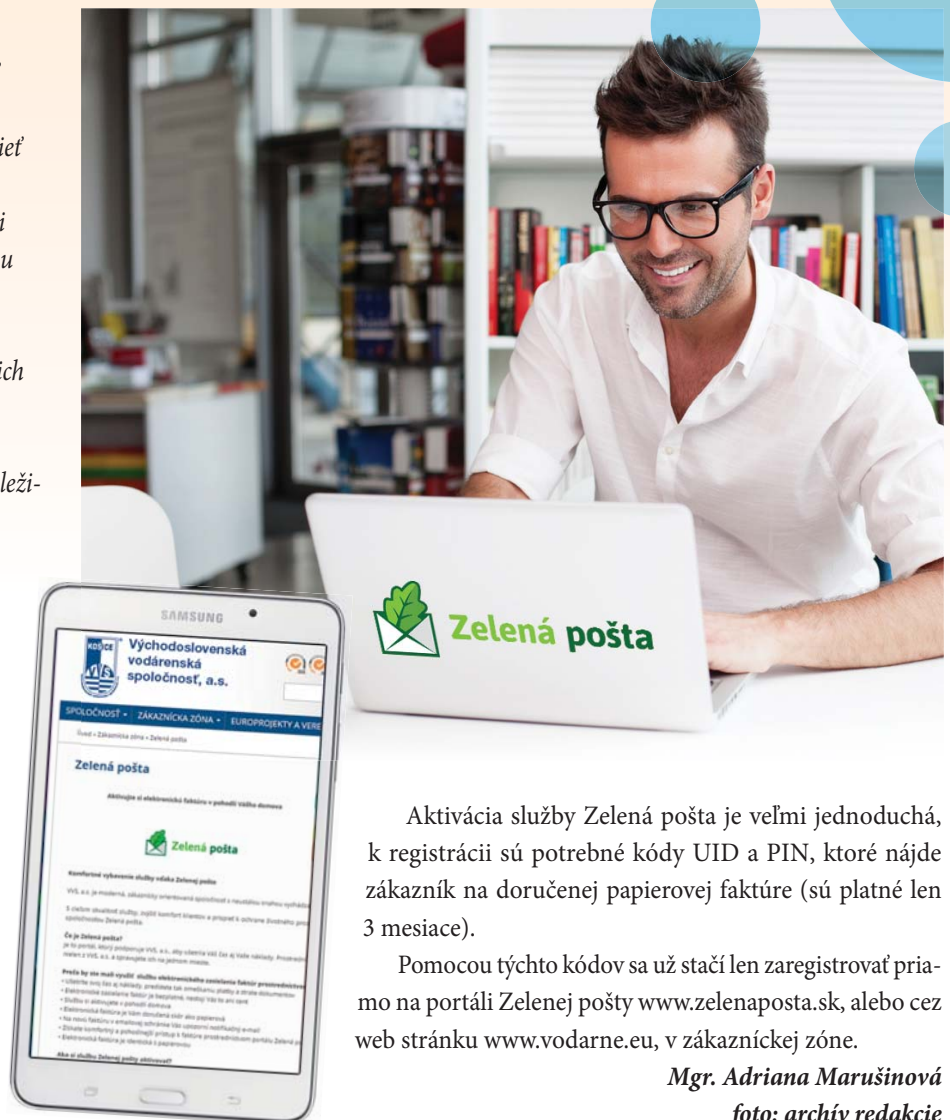

Výhra z pohodlia domova

VVS, a.s. s cieľom
neustále zvyšovať
kvalitu poskytovaných
služieb a v záujme prispieť

k ochrane životného prostredia
ponúka svojim klientom možnosť zriadiť si
elektronickú faktúru v spolupráci so spoločnosťou
Zelená pošta. Zelená pošta je portál, cez ktorý
zákazníci prijímajú elektronické faktúry nielen
z VVS, a.s., ale aj z iných spoločností, spravujú ich
na jednom mieste. Táto nová služba je naozaj
praktická a progresívna, ušetrí čas aj náklady
všetkým zákazníkom, je bezplatná a čo je najdôleži-
tejšie, umožňuje zákazníkom komfortný prístup
k faktúram vďaka portálu zelená pošta alebo
prostredníctvom mobilnej aplikácie.

Zákazníci VVS, a.s., ktorí sa zaregistrovali
na odber elektronických faktúr od VVS, a.s na
stránke www.zelenaposta.sk, v čase od 15. 6.
2015 do 31. 7. 2015, boli automaticky zaradení
do zberovania o špičkový tablet Samsung Ga-
laxy. Z celkového množstva 192 obchodných
partnerov sa šťastie usmialo na Michalovča-
na Jozefa Drapáka. Svoju výhru si 19. augusta
prevzal v Environmentálnom vzdelávacom
vodárskom zariadení v Michalovciach z rúk
Ing. Dany Láchovej z VVS, a.s. a Ing. Adriá-
na Csubu (Zelená pošta s.r.o.).

Aktivácia služby Zelená pošta je veľmi jednoduchá,
k registrácii sú potrebné kódy UID a PIN, ktoré nájde
zákazník na doručenej papierovej faktúre (sú platné len
3 mesiace).

Pomocou týchto kódov sa už stačí len zaregistrovať pri-
amo na portáli Zelené pošty www.zelenaposta.sk, alebo cez
web stránku www.vodarne.eu, v zákazníkovej zóne.

Mgr. Adriana Marušinová
foto: archív redakcie

Odovzdávanie výhry, zľava: Ing. Adrián Csuba (Zelená pošta s.r.o.), Jozef Drapák, Ing. Dana Láchová (VVS, a.s.), Ing. Oliver Petrík
(riaditeľ VVS, a.s. závod Michalovce)

Prvá pomoc v mestskej horúčave

Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. v spolupráci s Mestom Košice v horúcich až skutočne tropických augustových dňoch ponúkala Košičanom príjemné osvieženie vo vodnom bare. Chladenú pitnú vodu z vodovodu ochutenú citrónom pripravovali hostesky obyvateľom aj návštevníkom krajského mesta Košice denne od 10tej do 17tej hodiny na Hlavnej ulici.

Projekt vodného baru VVS, a.s. bol podujatím prezentujúcim vodu z vodovodu ako jedinečný a zdravý nápoj – ideálny na každodenné pitie. Ide o veľmi účelnú a efektívnu propagáciu produktu VVS, a.s. formou ochutnávky s alternatívami (limetka, mata, citrón, ovocie).

Vysoký dopyt obyvateľov po vode zintenzívnený teplom sa prejavil aj v číslach, denne sa prišlo do baru osviežiť 800 až 1000 ľudí.

Prezentačný vodný bar je síce na organizáciu náročný, pretože sa musí postaviť a demonstrovateľ každý deň, je však vynikajúcim reklamným nosičom a záujem o túto aktivitu prejavovali i lokálne a regionálne médiá,

ktoré o produkcii vodného baru prinášali neustále aktuálne informácie čitateľom a poslucháčom. **Mgr. Martina Hidvéghyová**
foto: archív redakcie

Prinášame Vám to najcennejšie...

VVS, a.s. v komunikačnej kampani AVS Pripojme sa!

Východoslovenská vodárenská spoločnosť sa spolu s 15 ďalšími vodárenskými spoločnosťami, ktoré sú členmi Asociácie vodárenských spoločností, spoločne rozhodli uskutočniť na jeseň tohto roku environmentálnu výzvu pre obyvateľov Slovenska ku ochrane vodných zdrojov s názvom Pripojme sa! formou informačnej celoslovenskej kampane.

Kampan začala 10. septembra 2015 na Donovaloch.

Problematika pripojenosti na verejnú kanalizáciu v záujme ochrany zdrojov vody a životného prostredia, je pre vodárenské spoločnosti taká dôležitá, že všetkých 16 členov združených v AVS skutočne jednotne vyzýva verejnosť ku ochrane podzemných vôd, ale i ku zodpovednosti obyvateľstva v súvislosti s dodržiavaním legislatívy týkajúcej sa odvádzania odpadových vôd. Celoslovenská kampan je realizovaná v priebehu septembra a októbra v celoplošných médiách. Zákazníci vodárenských spoločností sa s ňou stretnú aj na zákaznických centrách alebo na novej web stránke www.pripojmesa.sk.

Identifikačnú črtu kampane predstavujú tri jednoduché ikonky zastupujúce možnosti systémov riešenia odpadovej vody. Predstavujú žumpu, domovú čistiareň a optimálna ekologická ikonka predstavuje verejnú kanalizáciu. Spoty sú v mesiaci september vysielané na

Jednotke v RTVS a v rádiách Rádio Slovensko a Regina. V tematicky zameraných slovenských periodikách sa kampan objavuje v podobe inzercie a PR článkov. Tlačenými materiálmi o kampani a jej zámeroch sú posilnené jednotlivé vodárenské spoločnosti na podporu komunikácie s perspektívnymi klientami. Novinkami v komunikácii AVS oproti minulému roku je FB stránka, QR kód v inzercii a úplne nová web stránka, ktorá vyzýva ku komunikácii obyvateľov a informuje o súťažiach pre obce.

Podstata kampane

Informačná kampan upozorňuje majiteľov nehnuteľností na Slovensku, že najsprávnejšou ekologickou voľbou vlastníka nehnuteľnosti je pripojiť sa na vybudovanú verejnú kanalizáciu.

Ide o tému, ktorej sa doteraz napriek jej významu nevenovalo toľko záujmu - ako chrániť životné prostredie zabezpečením odvedenia a účinného čistenia odpadových vôd pred ich vypustením do povrchových vôd v zmysle platnej legislatívy. Efektívne zneškodne-

nie odpadových vôd je v mnohých prípadoch ešte viac finančne náročné ako samotná dodávka pitnej vody.

Dnešná situácia

Prax ukázala, že obraz slovenskej obce je spájaný s nepríjemným zápachom a životným prostredím v katastrofálnom stave. V mnohých obciach sa pod tento fakt podpísali nezákonné a neprofesionálne praktiky zneškodňovania odpadových vôd, ktoré často končia v potokoch a na poliach. Ak napríklad individuálny systém – žumpa – niekedy aj bola vodotesná, tak po čase sa z nej zákonite stáva pretekajúca nádoba, ktorá priamo ohrozuje vodné zdroje. Množstvo dôkazov pre toto tvrdenie majú vodárenské spoločnosti aj v podobe výsledkov rozborov vôd v domových studniach. Vodotesnosť žumpy je však ľahko overiteľná pravidelnosťou vývozu jej obsahu, ktorú má majiteľ podľa zákona preukázať riadnym dokladom.

Ďalší problém môže pre životné prostredie predstavovať domové čistiare, ak sú nesprávne prevádzkované. Ak aj sú tieto produkty moderné a technologicky vyspelé, reálny stav či skôr skúsenosti ukazujú, že ich

majitelia sa po istom čase prestanú s oddanosťou a dôslednosťou pravidelne starať o prevádzku vlastnej čistiare a zo špičkového zariadenia sa stáva zasa preplnená i zapáchajúca žumpa. Majitelia domových čistiární odpadových vôd (ČOV) sú navyše obmedzovaní špecifickými čistiacími prostriedkami pre domácnosť, ktorých používanie si ich ČOV vyžaduje.

Zelený záver, ktorý má logiku

Okrem jednoznačného faktu, že možnosť pripojenia sa na verejnú kanalizáciu je nepomerne lacnejšou cestou ako kupovať nákladnú vlastnú čistiareň, ide aj o jednoduchšie bezprácné a predovšetkým legálne riešenie zneškodňovania odpadových vôd.

V čistiárňach odpadových vôd v profesionálnej správe vodárenských spoločností sa postupne odbúravajú všetky nečistoty tak, aby vodárne splňajúc prísne limity mohli vypúšťať odpadové vody späť do prírody - do recipienta.

Štát zákonom obyvateľov zaväzuje sa pripojiť, ak je v obci vybudovaná kanalizácia, čo je logické vzhľadom na vynaložené skutočne vysoké finančné náklady investované do jej výstavby. Tie smerovali ku zvýšeniu životnej úrovne obce ale predovšetkým aj k ochrane podzemných vôd a životného prostredia. Rovnako to riešia aj ostatné krajiny EÚ.

Mgr. Martina Hidvéghyová

VEĽKÁ SÚŤAŽ pre obce

Za ochranu podzemných vôd špičkový krovínorez!

Asociácia vodárenských spoločností vyhlásila v rámci kampane pre obce, v ktorých je vybudovaná kanalizácia, súťaž o 30 skutočne lukratívnych cien - špičkových krovínorezov Honda UMK 435E1UEET v cene 550,- EUR za 1 ks, ktoré zvládnu aj nepravidelne ošetrované a svahovité terény.

Do súťaže bude zaradená každá obec, ktorá sa prihlási vyplnením a zaslaním formuláru na web stránke www.pripojmesa.sk pričom deklaruje, že jej napojenosť na kanalizáciu je minimálne 95% a to najneskôr do 12. decembra 2015. Každá prihlásená obec s požadovanou pripojenosťou je automaticky zaradená do veľkého žrebovania o 20 najmodernejších krovínorezov Honda konaného dňa 15. decembra 2015 za účasti notára. Súťaž je vyhlásená len pre obce, ktoré sú v reálnej správe vodárenských spoločností s vybudovanou verejnou kanalizáciou, obcí s vlastnou kanalizáciou či bez kanalizácie sa netýka.

O ďalších 10tich krovínorezoch Honda rozhodne odborná porota z Asociácie vodárenských spoločností. Určí 10 obcí na Slovensku, v ktorých príkladnou motiváciou starostu a záujmom obyvateľov o ochranu životného prostredia dôjde ku maximálnemu progresu v pripojenosti na kanalizáciu v mesiacoch september – november 2015. Viac na www.pripojmesa.sk v časti Súťaž.

Cieľom súťaže je nadviazať kontakt so starostami, ktorí majú v obci vplyv na obyvateľov ale i zodpovednosť za stav obce a motivovať ich v práci na úrovni osvetly a ochrany životného prostredia.

(šéfr.)

**Súťaž trvá
do 12.12. 2015**

Medzizávodná súťaž zručnosti vodárenských pracovníkov a Deň vodárenskej techniky

Mesto Trebišov sa už po tretíkrát stalo dejiskom ukážky toho najlepšieho z vodárenskej zručnosti, odbornosti a šikovnosti. Ako je už zvykom, začiatkom septembra, presnejšie v piatok 04. 09. 2015 sa vodári z VVS, a.s. stretli na Medzizávodnej súťaži zručnosti vodárenských pracovníkov. Noc pred súťažou síce nervy organizátorov potrápila silná búrka, ale organizačný výbor garantoval, že aj počasie majú na objednávku, a tak v piatok si návštevníci akcie mohli bez obáv užiť prehliadku toho najlepšieho, čo ponúka vodárenská profesia.

DISCIPLÍNA „A“ Oprava vodovodného potrubia tradičným technologickým postupom temovaním doplnená o nový spôsob opráv			
Poradie	Meno	Závod	Body
1.	Vasičkanin Ján Kačmár Jozef	Bardejov	4 820
2.	Guzej Marián Juhás Martin	Svidník	4 450
3.	Kohút Daniel Čirák Ján	Humenné	4 440
4.	Basala Martin Jurek Peter	Košice	4 350
5.	Hybala Štefan Varady Jozef	Michalovce	3 380
6.	Mikita Stanislav Rybnický Emil	Vranov n. T.	2 680
7.	Hazuga Marek Mucha Jaroslav	Trebišov	1 590
8.	Vargovčík Ladislav Dlugoš Dávid	Prešov	-110
9.	Hrbaľ Ján Strihan Ondrej	Rožňava	-1 990

Program súťaže začal už tradične tanečným vystúpením, tentokrát v podaní štúdia T.I.M. a pokračoval slávnostnými príhovormi generálneho riaditeľa VVS, a.s. Ing. Stanislava Hrehu PhD., primátora mesta Trebišov PhDr. Mareka Čižmára, výrobnno-technického riaditeľa VVS, a.s. Ing. Rudolfa Kočiška a pár slov súťažiacim povedal aj riaditeľ hostujúceho závodu Trebišov Ing. Michal Leškanič.

O úspech a uznanie, ktoré prichádza s umiestnením na prvom mieste sa súťa-

žiaci snažili v týchto disciplínach: „Disciplína „A“ – Oprava vodovodného potrubia tradičným technologickým postupom temovaním doplnená o nový spôsob opráv, Disciplína „B“ – Montáž vodovodného potrubia s použitím nových technologických postupov, vrátane montáže vodovodnej prípojky, Disciplína „C+D“ – vytyčovanie vodovodného potrubia, armatúr a hľadanie skrytých porúch na vodovodnom potrubí, disciplína „F“ – súťaž zručnosti stavebných strojníkov. Posledná

DISCIPLÍNA „B“ Montáž a oprava vodovodného potrubia s použitím nových technologických postupov, vrátane montáže vodovodnej prípojky			
Poradie	Meno	Závod	Body
1.	Vasičkanin Ján Kačmár Jozef	Bardejov	5 040
2.	Hazuga Marek Mucha Jaroslav	Trebišov	4 840
3.	Basala Martin Jurek Peter	Košice	4 820
4.	Guzej Marián Juhás Martin	Svidník	4 800
5.	Kohút Daniel Čirák Ján	Humenné	4 520
6.	Mikita Stanislav Rybnický Emil	Vranov n. T.	3 730
7.	Hrbaľ Ján Strihan Ondrej	Rožňava	3 310
8.	Vargovčík Ladislav Dlugoš Dávid	Prešov	2 670
9.	Hybala Štefan Varady Jozef	Michalovce	Diskv.

Spoločné hodnotenie disciplín „A + B“			
Poradie	Meno	Závod	Body
1.	Vasičkanin Ján Kačmár Jozef	Bardejov	9 860
2.	Guzej Marián Juhás Martin	Svidník	9 250
3.	Basala Martin Jurek Peter	Košice	9 170
4.	Kohút Daniel Čirák Ján	Humenné	8 960
5.	Hazuga Marek Mucha Jaroslav	Trebišov	6 430
6.	Mikita Stanislav Rybnický Emil	Vranov n. T.	6 410
7.	Vargovčík Ladislav Dlugoš Dávid	Prešov	2 560
8.	Hrbaľ Ján Strihan Ondrej	Rožňava	1 320
9.	Hybala Štefan Varady Jozef	Michalovce	Diskv.

Časť BOZ - Spoločné hodnotenie disciplín „A + B“			
Poradie	Meno	Závod	Body
1.	Kohút Daniel Čirák Ján	Humenné	-50
2.	Mikita Stanislav Rybnický Emil	Vranov n. T.	-50
3.	Guzej Marián Juhás Martin	Svidník	-200
4.	Basala Martin Jurek Peter	Košice	-250
5.	Hrbaľ Ján Strihan Ondrej	Rožňava	-250
6.	Vasičkanin Ján Kačmár Jozef	Bardejov	-310
7.	Hazuga Marek Mucha Jaroslav	Trebišov	-380
8.	Vargovčík Ladislav Dlugoš Dávid	Prešov	-390
9.	Hybala Štefan Varady Jozef	Michalovce	diskv.

disciplína bola novinkou tohto ročníka a podľa počtu divákov mimoriadne zaujímavým spestrením súťaže. Vodárenskí bagristi ukázali, že aj s tak veľkým vozidlom ako je bager, je možné manévrovať vo veľmi komplikovanom teréne a na centimetre presne ovládať pohyby radlice.

Okrem bagrov New Holland, ktoré hrali hlavnú úlohu v novoprezentovanej disciplíne, bola návštevníkom predstavená vodárenská technika, ktorá sa používa pri prevádzke vodovodných a kanalizačných zariadení. V rámci Dňa vodárenskej techniky si mohli prezrieť napr. kamerové, špeciálne a meracie vozidlá s príslušenstvom, sako-kanalizačné a dispečerské vozidlá, ale aj vrtiaciu súpravu či nové elektromobily.

Nezabudlo sa ani na občerstvenie a pre všetkých, ktorí na tohtoročnú súťaž zavítali, čakali chutné miešané drinky pripravené z vody z vodovodu s netradičnými názvami ako Jahodová Aquinka, Mätová prípojka, či Kohútikový ošial, ktoré sa podávali v oblúbenom Vodnom bare.

Druhú, slávnostnejšiu časť dňa, ktorú predstavovalo vyhodnotenie výsledkov súťaže, otvoril trebišovský folklórny súbor Lelija, reprezentujúci kultúrne dedičstvo Zemplínskeho a Šarišského re-

giónu. Ceny súťažiacim, ktorí zabojovali a obsadili prvé tri miesta, odovzdali generálny riaditeľ VVS, a.s. Ing. Stanislav Hreha PhD., primátor mesta Trebišov PhDr. Marek Čižmár, výrobnotechnický riaditeľ

VVS, a.s. Ing. Rudolf Kočiško a riaditeľ závodu Trebišov Ing. Michal Leškanič. Odmenení však boli všetci zúčastnení súťažiaci a z rúk ekonomickej riaditeľky VVS, a.s. Ing. Anity Gašparíkovej si prevzali vecné ceny za výsledky svojho snaženia, ktoré síce neboli zavŕšené úspechom a ocenením v podobe víťazstva, predviedli však kus poctivej vodárenskej práce.

V závere podujatia ešte VVS, a.s. ako spoločnosť uvedomujúca si svoju spoločenskú zodpovednosť a potrebu pomáhať deťom bez domova, či deťom s ťažkým zdravotným postihnutím, využila ten-

DISCIPLÍNA „C+D“ Súťaž zručnosti vodárenských pracovníkov - pátračov VVS a.s. ČS Vytyčovanie vodovodného potrubia, armatúr a vyhľadávanie skrytých porúch na vodovodnom potrubí			
Poradie	Meno	Závod	Body
1.	Pučan Jaroslav Vangor Ján	Košice	4 823
2.	Jurkuv Marek Čech Miroslav	Bardejov	4 789
3.	Babjak Alexander Špak Michal	Svidník	3 762
4.	Danilak Martin Kolesár Miroslav	Michalovce	3 700
5.	Ujhazi Marek Mergeš František	Trebišov	3 559
6.	Šmelko Augustín Lesný Ľuboš	Prešov	3 512
7.	Gdovin Juraj Zubko Jozef	Vranov n. T.	3 069
8.	Čerhit Igor Harvilik Ján	Humenné	2 970
9.	Rožňava Fabian Ján Bujanovský Ladislav		2 937
10.	HS VSS-K Stakčín	Barna Marian Olach Jozef	897

VYHODNOTENIE DISCIPLÍNY „F“ Súťaž zručnosti stavebných strojníkov			
Poradie	Meno	Závod	Celkové čas /čas+trestné body/
1.	Bujačko Martin	Humenné	12:05
2.	Goliáš Ján	Prešov	14:00
3.	Hanobik Stanislav	Bardejov	14:11
4.	Vidumský František	Vranov n.T.	14:59
5.	Magáč Jaroslav	Košice	18:21
6.	Dembický Peter	Trebišov	20:10
7.	Bodnár Anton	Michalovce	22:13
8.	Demen Ladislav	Rožňava	24:05
9.	Jurina Miroslav	Svidník	24:07

Enigma			
Poradie	Meno	Závod	Body
1.	Čižmár Marcel	Michalovce	6556
2.	Marchevský Richard	Bardejov	6554
3.	Rondzik Vladimír	Humenné	6058
4.	Končár Ľubomír	Prešov	5748
5.	Vangor Ján	Košice	5685
6.	Gdovin Juraj	Vranov nad Topľou	4969
7.	Koško Marek	Trebišov	4813
8.	Žeňuch Vladimír	Košice	4493
9.	Jakubčo Miroslav	Svidník	4008
10.	Fabián Ján	Rožňava	3808

Po vyhlásení výsledkov sme vyspovedali riaditeľa víťazného závodu Bardejov, Mgr. Vladimíra Nováka, ktorého zamestnanci sa z prvého miesta tešili už po 13. raz.

1. Ako prebiehala príprava na tohtoročnú súťaž?

Príprava prebehla podobne ako po minulých rokoch. Vzhľadom na termín súťaže zručnosti vodárenských pracovníkov v Trebišove, hneď prvý piatok po dovolenkovom období, bola príprava na súťaž vo veľmi krátkom čase – cca 1,5 týždňa. Napríklad pán Vasičkanin sa vrátil z dovolenky až 24. 8. 2015.

2. Boli vytvorené špeciálne podmienky na tréning pre Vašich zamestnancov, ktorí sa súťaže zúčastnili?

Tohto roku, keďže súťaž pozostávala z väčšieho počtu novo navrhnutých tvaroviek sme ako družstvo v značnej miere improvizovali. Počas tohto obdobia bolo potrebné dať dohromady hlavne náradie, materiál a pracovný postup.

3. P. Jozef Kačmár a p. Ján Vašičkanin už niekoľkokrát obsadili prvé miesto na Medzizávodnej súťaži zručnosti vodárenských pracovníkov. Ako ich motivujete k takýmto výkonom? Máte nejakú špeciálnu motiváciu, je prichystaná nejaká odmena?

Tu chcem podotknúť, že náš závod sa zúčastnil na Medzizávodnej súťaži zručnosti vodárenských pracovníkov už 16. krát, z toho 13. krát ako absolútny víťaz. Motivácia pozostáva hlavne z ich prístupu ku každodennej práci. Samotná vodárčina je ich poslaním a preto patria k najlepším pracovníkom závodu a dovoľm si povedať, že aj

v rámci celej našej spoločnosti. Samozrejme, že oproti iným majú v sebe aj niečo navyše, a to je dôvodom ich víťazstiev. Do súťaže ideme vždy ako tím. Čo sa týka motivácie, prvoradá úloha 3-členného družstva (dva súťažiaci a jeden vedúci) je jednoznačne v slušnom a úspešnom reprezentovaní závodu s dôrazom na lojálnosť k spoločnosti a okrem iného aj dlhoročným pôsobením v tejto firme (Kačmár – 29 rokov, Vasičkanin – 22 rokov a Ing. Ševčík – 16 rokov). Samozrejme k víťazstvu patrí aj materiálna a finančná odmena, ktorú určuje riaditeľ závodu, ale vždy až po dosiahnutom výsledku.

4. Na jubilejnom 30. ročníku Celoslovenskej súťaže zručnosti vodárenských pracovníkov práve zamestnanci Vášho závodu vyhrali I. miesto spomedzi všetkých zúčastnených vodárenských spoločností. Aké sú ambície v tomto roku? Chystáte sa prvenstvo znova obhájiť?

Jubilejný 30. ročník Celoslovenskej súťaže zručnosti vodárenských pracovníkov bol výnimočný v tom, že sme mali podpo-

ru veľkého množstva či už radových zamestnancov, stredného manažmentu, ale aj vedenia spoločnosti, čo prinieslo spontánnu obrovskú radosť zo samotného 1. miesta. Tohto roku – na 32. ročníku, nás generálny riaditeľ spoločnosti vyzval na zopakovanie víťazstva, čiže dobrého umiestnenia s možnosťou pokúsiť sa vyplniť v jeho kancelárii prázdne miesto po putovnom drevenom šupátku, ktoré musel v minulom roku odovzdať víťaznej spoločnosti. My sme mu sľúbili, že sa zo všetkých síl pokúsime túto trofej získať späť.

Prvý septembrový piatok bol deň plný vyčerpaných výkonov, bojovnosti a súťažného zápolenia, ktorý si všetci zúčastnení, najmä vďaka organizačnému výboru hostujúceho závodu VVS, a.s. Trebišov, užili v príjemnej atmosfére. „Organizátorská štafeta“ sa tentoraz presunula do rúk riaditeľa závodu Rožňava Ing. Stanislava Prčícha, tak dovidenia o rok v Rožňave.

A my Vám už môžeme prezradiť, že sľub daný generálnemu riaditeľovi splnili. Na 32. ročníku Celoslovenskej súťaže zručnosti vodárenských pracovníkov, p. Jozef Kačmár a p. Ján Vašičkanin, tohtoroční víťazi, ktorí zastupovali spoločnosť VVS, a.s., opäť stáli na stupni víťazov, a tak prázdne miesto v kancelárii generálneho riaditeľa už opäť zdobí putovné šupátko.

A my Vám už môžeme prezradiť, že sľub daný generálnemu riaditeľovi splnili. Na 32. ročníku Celoslovenskej súťaže zručnosti vodárenských pracovníkov, p. Jozef Kačmár a p. Ján Vašičkanin, tohtoroční víťazi, ktorí zastupovali spoločnosť VVS, a.s., opäť stáli na stupni víťazov, a tak prázdne miesto v kancelárii generálneho riaditeľa už opäť zdobí putovné šupátko.

Mgr. Bibiána Lazorová
foto: Marián Horňák

Je vodárenstvo naozaj len alebo predovšetkým len mužská záležitosť?

Ženy sa roboty neboja a tromfnú aj ostrieľaných chlapov!

Nie je to tak dávno (niekoľko desaťročí dozadu), čo sa vodárenstvo považovalo za čisto mužskú záležitosť. Na vo vodárňach na Slovensku pracovalo málo žien, aj to výlučne len na administratívnych pozíciách, v žiadnom prípade nie v riadiacich funkciách. Dnes sú vo VVS ženy riaditeľkami, ale i majsterkami, pracujú na dispečingoch, kde koordinujú odstraňovanie porúch na vodovodnej i kanalizačnej sieti, pracujú na strediskách dopravy a podobne. Tému muž alebo žena a kto sa vo vodárenstve na čo hodí a prečo, sme rozobrali v rozhovore s ekonomickou riaditeľkou spoločnosti Ing. Anitou Gašparíkovou a tejto témy sme sa dotkli aj v ankete, v ktorej sme oslovili vodárky v teréne - od dispečeriek a majsteriek až po riaditeľku závodu.

Ing. Anita Gašparíková: Aby sa predišlo predsudkom

Aký je, pani riaditeľka, váš názor na ženy vo vodárenstve? Ukazuje sa, že dokážu zastať aj mužskú prácu - rovnocenne s mužmi, ak nie aj lepšie. Súhlasíte teda s tým, že vodárenstvo už dávno nie je len mužská záležitosť?

- Je to otázka pohľadu na vec. Ak sa na to pozrieme štatisticky, za posledných 20 rokov nenastala v našej spoločnosti v pomere mužov a žien žiadna výrazná zmena. V roku 1996 bol podiel žien na celkovom počte zamestnancov 21 percent a v roku 2015 je to 23 percent. Nízke percentuálne zastúpenie žien vo vodárenstve je spôsobné charakterom práce. Práca kopáča alebo prevádzkového montéra nie je určená pre ženy, pretože muži majú k tejto práci lepšie fyzické predispozície – sú silnejší a manuálne zručnejší. Pre ženy platia určité obmedzenia práce pri zdvíhaní bremien či práce v škodlivom prostredí atď. a nevidím ani dôvod, prečo by sa ženy mali chcieť vyrovnávať mužom a pracovať vo výkope v blate a v gumákoch! Na to ženy nemajú fyzické danosti. Zmenou je ale to, že dnes dámy zastávajú pracovné pozície, ktoré boli kedysi výslovne mužskou záležitosťou - riaditeľ závodu, výrobo-technický námestník, majster. Myslím si, že dnes je už len veľmi málo profesií, ktoré sa dajú deklarovať výslovne ako mužské.

V čom je teda podstata?

- Otázka pracovnej rovnocennosti netkvie v tom, že ženy by sa mali vyrovnávať mužom alebo opačne. Podstatou je, aby každý, či je to muž alebo žena, dostal rovnakú pracovnú príležitosť, ak má o prácu záujem. Aby výsledky práce boli rovnako posudzované bez ohľadu na to, či je to muž alebo žena a aby za rovnakú prácu mužov a žien bolo rovnaké finančné aj morálne ohodnotenie. Aby pri výbere pracovníka na pracovnú pozíciu sa predišlo predsudkom vo forme - ženu nie, lebo nezvládne riadiť mužský kolektív, lebo určite pôjde na materskú dovolenku, lebo určite nemá také technické zručnosti ako muž... Ale platí to aj opačne, muža nie, lebo nebude dosť trpezlivý, alebo muža nie, lebo nebude precízny.

A nielenže vodárenstvo nie je len mužskou záležitosťou, ale sú tu pozície, ktoré ženy určite vedia lepšie zastať ako muži? Máme tu na mysli napríklad aj to, že ženy sú neraz svedomitejšie v práci a najmä precíznejšie.

- Nerada odôvodňujem pracovné výsledky ako výsledok pohlavnej rozdielnosti a nemyslím si ani, že rozdielnosť pohlavia by mala byť dôvodom rôznych pracovných výsledkov. Samozrejme, muži a ženy majú iný prístup k riešeniu úloh, ale nesúhlasím s tým, že sú pracovné pozície, ktoré vedia ženy zastať lepšie ako muži. Hoci je pravda,

ma ako sa dostane voda do desaťmetrovej výšky, prečo je to tak a ktoré zariadenie sa o to postará.

Rozdielnosť v technických zručnostiach mužov a žien je však daná genetikou i výchovou.

- Genetika funguje a nezměníme ju. Ženy jednoducho rozmýšľajú inou polovicou mozgu – duchovnou, citovou, menej sa zaujímajú o technické veci. V druhom rade sú technické zručnosti a znalosti výsledkom výchovy. Všetci si pamätáme náš vzdelávací systém, kde dievčatá mali predmet „varenie a domá-

Ing. Anita Gašparíková

že ak dvaja robia to isté, nie je to vždy to isté a dôležitý je výsledok. Generalizovanie žien, že sú svedomitejšie a precíznejšie je síce sympatické, ale rovnako iné generalizovanie typu, napr. že ženy sú citlivejšie, môže byť v práci a v pohľade na prácu žien obmedzujúce.

Pani riaditeľka, je o vás známe, že ste nielen dobrou ekonómkou a šéfuje te ekonomickému úseku, ale máte aj technické nadanie a sama si viete všeličo urobiť, vymerať, vypočítať. Aký je z pohľadu technických zručností Váš názor na diferencovanú prácu mužov a žien vo vodárenskej branži?

- Mój záujem o technické veci vyplýva z toho, že rada spoznávam ako a prečo veci fungujú, ako zariadenia pracujú a ktoré prírodné zákonitosti pri nich platia. Zaujíma

ce práce“ a chlapci „technické vyučovanie“. Akosi sa prirodzene deklaruje o čo sa majú zaujímať dievčatá a o čo chlapci. Ak sú ženy trochu technicky zručnejšie, považuje sa to za niečo výnimočné. Technické zručnosti, to je však len kombinácia znalosti fyziky, chémie, matematiky a niekedy aj predstavivosti – nič iné! Predpoklady na ich zvládnutie majú rovnako ženy aj muži. Moje kolegyne, ktoré pracujú s geoinformačným systémom, majú na starosti prevádzkovanie verejných vodovodov a kanalizácií alebo sú odborníčkami v oblasti úpravy vody alebo projektovania vodovodov a kanalizácií sú toho príkladom.

Hovoríme o tom, že rozdielnosť pohlaví by nemala byť kritériom pre pracovné zaradenie. Na ekonomickom úseku, kto-

rý riadite, však pracujú takmer samé ženy a mužov je tam veľmi málo. Nepomýšľali ste to trochu zmeniť, aby bolo viac mužov? A ozaj, vedeli by ste ich využiť?

- V súčasnosti je zo 135 pracovníkov ekonomického úseku naozaj len šesť mužov. Ja som ale v práci zástancom jedinej formy pozitívnej diskriminácie, a tou je vzdelanie. Myslím, si že každý kto má záujem pracovať na ekonomickom úseku by mal mať minimálne stredoškolské ekonomické vzdelanie. Nie je rozhodujúce, či je to muž alebo žena, ale tým kľúčovým je záujem o prácu, schopnosť ekonomického myslenia a charakterové vlastnosti. Prax ale ukazuje, že ak hľadáme nového kolegu, kolegyňu, 90 percent záujemcov sú ženy. Ekonomická práca si vyžaduje veľa precíznosti a trpezlivosti a je aj dosť monotónna a muži preto o ňu nemajú záujem.

Anketa na tému Muži vz. ženy vo vodárenstve

Svoju prácu nerobia o nič horšie ako ich mužskí kolegovia a v ničom za nimi nezaostávajú, ba práve naopak - v mnohých smeroch ich predčia. Napríklad aj pri riešení problémov, ktoré vo vodárenskej práci z času na čas zákonite vznikajú a muži ich riešia rôzne a racionálne, ale niekedy je potrebné trece plochy zjemniť... Reč je o ženách, ktoré svoj život zasvätili vodárenskému povolaniu.

Ing. Viera Kavuličová

Ing. Tatiana Kúdelová

Pán Bontón určite prepáči

Hovorí sa, že ženám od 18 rokov vyššie sa nepatrí pripomínať ich vek. Ani my to samozrejme nerobíme, ale pán Bontón určite prepáči, keď o oslovených napíšeme, že poväčšine sú to "staré ostrieľané vodárky". To totiž vôbec nehovorí o veku, ale o bohatých pracovných skúsenostiach - mnohé z oslovených už prežili vo vodárenskej praxi aj 30 a viac rokov!

Ing. Viera Kavuličová, riaditeľka, závod Vranov nad Topľou: V oblasti vodného hospodárstva pracujem už 29 rokov. Po 19-ročnej praxi na ekonomickom úseku pracujem 10 rokov v terajšej pracovnej pozícii. A môj názor na ženy vo vodárenstve? Hovorí sa, že každá firma je taká dobrá, akých má ľudí. Ľudia predstavujú ten najcennejší zdroj vo firme. Zamestnanci na všetkých pracovných miestach by mali spĺňať určité fyzické

predpoklady, odbornú prípravu, schopnosť a spoľahlivosť - bez ohľadu na to, či sú to ženy alebo muži.

Ing. Tatiana Kúdelová, výrobná technická námestníčka, závod Rožňava: Trinásť rokov som pracovala na Obvodnom úrade životného prostredia v Rožňave - na úseku štátnej vodnej správy. Vodárne a spolupráca s kolegami z vodární boli mojou srdcovou záležitosťou a preto ponuku pracovať vo vodárenskej spoločnosti som prijala s radosťou a rešpektom zároveň. Vo VVS som zamestnaná od roku 2008 a musím povedať, že vodárenstvo ma veľmi baví, je to totiž jedna veľmi podstatná zložka nielen životného prostredia, ale aj zdravia. A to sa denne dotýka každého z nás.

Mária Žmíková, technický pracovník - dispečer, závod Trebišov: Maturovala som na stavebnej priemyslovke (odbor vodohospodárske stavby). Vo vodárenstve pracujem už 36 rokov, prešla som rôznymi pozíciami, napríklad majsterka stavebno-montážnej činnosti a od roku 1986 pracujem na dispečingu. Za tých 29 rokov som ako dispečerka zažila nejednu horúcu chvíľu. Nedá sa len tak jednoducho povedať čo všetko taký dispečer robí - nevieme, čo sa v priebehu dňa stane a ani jeden deň v práci nie je taký ako druhý - stále sa to mení a operatívne robí niečo iné.

Mgr. Miriam Parihuzová, technický pracovník - dispečer, závod Trebišov: Som absolventkou Strednej ekonomickej školy v Trebišove a Fakulty manažmentu Prešov-

Viera Kiňová

skej univerzity. Vo vodárenstve pracujem 24 rokov, bola som referentkou hospodárskej správy i technickým pracovníkom - správcom operačných systémov a na dispečingu pracujem niečo vyše 6 rokov.

Mária Paňková, majsterka Čistiarne odpadových vôd (ČOV), závod Bardejov: Po strednej škole (SPŠ Marie Curie Skłodowskej vo Svite, odbor chemická technológia) som v roku 1984 nastúpila k vodárom ako laborantka na ČOV Bardejov. Po tom, čo v roku 2008 došlo k centralizácii laboratórií a naše laboratórium bolo zrušené, mi bolo ponúk-

Mária Paňková

Mária Žmíková a Mgr. Miriam Parihuzová

nuté miesto majstra na tejto ČOV. Aj keď som jej prevádzku dobre poznala, veľmi som zvažovala, či prijať túto funkciu, lebo som ju považovala za typickú pre mužov a vedela som, že ma čaká rozsiahla intenzifikácia celej čistiarne. Napokon, vďaka podpore mojej rodiny som sa rozhodla pokračovať v práci na ČOV ako majsterka. Celá rekonštrukcia bola pre mňa výbornou školou, preto v súčasnosti môžem byť na seba hrdá, že som to zvládla.

Viera Kiňová, majsterka Hospodárskeho strediska (HS) dopravy a opráv v Revúcej, závod Rožňava: Mám ukončenú chemickú priemyslovku vo Svite (odbor chemická technológia, stroje a zariadenia). Prešla som viacerými pozíciami i školeniami, zavádzala som do praxe aj informačný systém GIS, neskôr som pracovala vo funkcii vedúcej vodohospodárskej chémie a chvíľu som viedla HS chemicko-technologických činností a na terajšej pozícii som od februára 2008.

Daniela Mihoková, majsterka Hospodárskeho strediska (HS) dopravy a opráv, závod Trebišov: Po maturite na Strednej ekonomickej škole (odbor ekonomika a organizácia - obchod a služby) som pracovala na Okrese výbore Červeného kríža v Trebišove ako hospodárska tajomníčka a v máji 1980 som nastúpila k vodárom. Prešla som viacerými pozíciami - na MTZ i v doprave - a v terajšej funkcii majsterky som od februára 2004.

Daniela Mihoková

Tvorivá spolupráca mužov a žien

Ing. Viera Kavuličová: Z dlhoročnej praxe v závode vo Vranove nad Topľou môžem potvrdiť, že ženy majú prevažne záujem o pracovné pozície referentiek controllingu,

referentiek zákazníckeho centra a iné administratívne pozície, kým v hlavných činnostiach v procese výroby a dodávky pitnej vody, odvádzania a čistenia odpadových vôd v pracovných pozíciách ako sú vedúci stredísk, majstri, technickí pracovníci, prevádzkoví montéri, elektrikári, strojníci VHZ, vodárskí robotníci, stavební strojníci, vodiči a pod. pracujú muži. Rada by som sa dotkla i témy neformálnych pracovných stretnutí zamestnancov, ktoré podporujem a vnímam ako cestu k zlepšeniu komunikácie a spolupráce. Aj keď voľného času je málo a záujmy a záľuby sú rôzne, spoločné stretnutia (napríklad s varením gulášu) motivujú. Často mám pocit, že zamestnanci (bez ohľadu na pohlavie) sú radi, keď cítia, že si ich manažment váži a podporuje.

Ing. Tatiana Kúdelová: Tak ako v iných sférach nášho hospodárstva, aj v našej spoločnosti je zastúpenie žien samozrejmé. Už dávno totiž neplatí tradičné rozdelenie prác na mužské a ženské. V minulosti dievčatá študovali dievčenské školy, ktoré im ponúkali uplatnenie v menej atraktívnych povolaniach. Dnes je situácia úplne iná. Takže moja odpoveď je jednoznačná: Nie, vodárenstvo naozaj nie je len mužská záležitosť, hoci my ženy nemôžeme nahradiť mužov vo fyzicky náročných pozíciách. Ženy sú však intuitívnejšie, empatickejšie, dokážu tvorivo myslieť a podporujú inovácie, z toho pramení aj skutočnosť, že dokážu zodpovednejšie a detailnejšie pracovať. Ženy sú aj flexibilnejšie, dokážu skĺbiť starostlivosť o rodinu a prácu.

Daniela Mihoková: Moja "mužská" práca spočíva najmä v zabezpečení prevádzkyschopnosti a využití dopravných prostriedkov, stavebných strojov a malej mechanizácie. Náš kolektív tvoria samí muži až na jednu kolegyniu – referentku controllingu, s ktorou to ťaháme spolu už od roku 1989. Ako sa mi pracuje s mužmi? Asi dobre, keď som to vydržala 34 rokov, hoci netvrdím, že to bolo vždy bez problémov, ale tie sa vyskytnú v každom kolektíve. A či ma muži rešpektujú a počúvajú? Bez toho by nám práca nešla.

Viera Kiňová: Hlavnou náplňou mojej práce je zabezpečiť 100-percentný stav vozového parku. Riešim a za-

bezpečujem technickú spôsobilosť 15 vozidiel, ich opravy, servis, údržbu... Môj kolektív, to sú všetko muži a spolupráca s nimi mi vyhovuje. Najdôležitejšie bolo získať si ich rešpekt. Keď im ukážem, že viem riešiť problémy priamo, že svoju prácu dobre ovládam a som pohotová, tak už mám šťastie vyhrať. S kolektívom som spokojná, i keď niekedy nie je ľahké zvládnuť niektoré krízové situácie.

Dva jazyky – mužský a ženský?

Mária Žmíková: Naozaj pracujem väčšinou s mužmi a či ma ako ženu rešpektujú? Alebo či mi odvrávajú? Nie, v tejto oblasti nemám zle skúsenosti. Muži, s ktorými prichádzam do styku, sú ohľaduplní a zatiaľ sa mi nestalo, aby mi niektorý z nich nejakým spôsobom dával najavo svoju mužskú nadradenosť. Ak mám nejaký dobrý nápad v danej situácii, kolega prijme môj názor a je to aj opačne. Sú však situácie, keď nechávam celý priebeh zákroku a riešenie situácie na danom zamestnancovi a ja som tam v podstate iba ako dispečer - pozorovateľ.

Mária Paňková: Moja práca si vyžaduje predovšetkým veľkú zodpovednosť za všetko, čo na prevádzke existuje - od zabezpečovacích prác, servisov a opráv až po navrhovanie alternatívnych riešení počas porúch, aby bola dodržaná kvalita vyčistenej odpadovej vody v limitných hodnotách. Okrem "veľkej" ČOV Bardejov riadim aj chod malých čistiarní v regióne a čo sa týka pitnej vody, mám na starosti 14 vodojemov, kde pravidelne vykonávame práce od merania výdatnosti prameňov po dezinfekciu vody a kosenie okolia až po fakturačné odpočty na rozvodnej sieti. Pracujem v čisto mužskom kolektíve. Napriek tomu, že roboty je veľmi veľa, s mužmi sa mi pracuje celkom dobre a verím, že aj im so mnou.

Snažím sa vytvárať na pracovisku pokojné a úprimné prostredie, čo všetkým vyhovuje a to je jeden z dôvodov vzájomného rešpektu.

Mgr. Miriam Parihuzová: Okrem mnohých iných úloh zabezpečujem prácu pohotovostnej poruchovej služby a viem jej pracovníkov, zúčastňujem sa na ich výjazdoch, preverujem hlásenia o poruchových stavoch na vodovodnej sieti a zabezpečujem oznamy o prerušení dodávky vody. A rovnako spolupracujem aj pri lokalizácii a ostraňovaní porúch na kanalizačnej sieti. Pracujem teda väčšinou s mužmi a ako ma berú ako ženu? Myslím, že v pohode, ale to by ste sa radšej mali opýtať ich... Rešpektujú a počúvajú ma, ale sem-tam mi aj odvrávajú. Muži sú totiž priami, ženy skôr komplikovanejšie a ak chcem mať úspech pri komunikácii s kolegami opačného pohlavia, musím ovládať dva jazyky – mužský a ženský a vedieť ich v správnej chvíli použiť. A potom sa vždy vieme dohodnúť.

Ked' všetko ide na bok

Pre vodárov je jednou z najnemilejších situácií porucha na vodovodnej sieti, napríklad ak vypadne celé sídlisko Vieme, že ľudia aj na krátky výpadok v dodávke vody reagujú veľmi agresívne a nervózne, nadávajú, telefonujú, oháňajú sa známosťami na najvyšších miestach a vyhrážajú sa, že ešte v ten večer budú vodári vykričaní v televízii. Úlohy najmä pri veľkých poruchách možno rozdeliť do dvoch častí: po prvé, čím skôr nájsť poruchu a odstrániť ju a po druhé, na ten nevyhnutný

čas zabezpečiť náhradné zásobovanie cisternami. Ale naozaj je to pre vodárov prioritou a všetko ostatné musí ísť nabok? Ako sa na to pozerajú ženy - vodárky, ktoré zabezpečujú tieto úlohy?

Mgr. Miriam Parihuzová: V prípade poruchy musíme vodu pre obyvateľstvo zabezpečiť čím skôr. Aj mne samej je nepríjemné, ak niekto nemá vodu. Vždy to beriem tak, že aj ja by som bola rozčúlená, ak by mi doma netiekla voda a práve niečo robím. Aj ja som odberateľ, nielen dispečer.

Viera Kiňová: Požiadavky na zásobovanie obyvateľstva pitou vodou cisternami zabezpečuje môj tím promptne - podľa danej situácie. Je to naša prvoradá úloha, hlavne pri poruchách, ale napríklad aj v suchom letnom počasí. Veľakrát je to náročné, hlavne po technickej stránke, ale občana to nezaujíma, on o tom ani nemusí vedieť.

Mária Žmíková: Aj ja si uvedomujem, že voda je veľmi dôležitá a v prípade poruchy je to prioritou číslo jeden! Ostatné povinnosti, ktoré nie sú s úrnu, odsúvam a rieši sa akútna situácia. A keby som aj chcela a mala popri tom všetkom plniť aj iné úlohy, nedá sa, lebo telefón zvoní v jednom kuse. Je pravda, že výpadok v dodávke vody zdvíha ľudí zo stoličiek a ten, kto vie číslo na dispečing, okamžite volá a žiada si informácie. Sú takí, ktorí zavolajú a pochopia nás, ale je dosť takých, ktorí neberú do úvahy žiadne argumenty a operujú tým, že oni platia za vodu a chcú ju! Za celé obdobie môjho pôsobenia na dispečingu, teda za 29 rokov sa mi stalo iba raz, že mi občan poďakoval za rýchle vykonanú prácu pri odstránení poruchy. Pokarhanie alebo nadávky v prípade porúch na sieti sú na dennom poriadku a ja už ich beriem ako soľ v každodennej potrave.

Mgr. Miriam Parihuzová: Zabezpečiť vodu je pre nás prvoradá úloha a je veľa vecí, ktoré ako dispečerka musím robiť, ak je porucha - zabezpečujem vytýčenia sietí, rozkopávky, pracovníkov v pohotovosti, stroje, materiál na poruchu, náhradné zásobovanie cisternami... A samozrejme aj všetky papiere, povolenia, pracovné príkazy atď. Ale snažím sa to riešiť promptne. A aké mám osobné skúsenosti s výpadkami v dodávke vody? Sú aj dobré aj zlé. Dobré, ak všetko ide tak, ako má - bez problé-

mov a komplikácií. A veľmi ma vie potešiť, ak nám niekto zavolá a poďakuje, že sme to tak rýchlo zvládli. Nepríjemné je, ak nám niekto z odberateľov vulgárne vykričí, že sme im mali nahlásiť, že bude porucha. Vždy sa v duchu pousmejem, aké by to bolo fajn, keby sme dopredu vedeli, kedy a kde budeme mať poruchu. Žiaľ, zo strany odberateľov sú reakcie čím ďalej, tým agresívnejšie. To treba otvorene povedať.

Daniela Mihoková: V prípade potreby, ak vznikne porucha na vodovodnej sieti a majster strediska Voda nahlási, že odstavuje obyvateľstvo od pitnej vody, urýchlene zabezpečujeme zásobovanie cisternou. Je to pre nás prvoradá úloha. V mimopracovnej dobe to zariaďuje službukonajúci dispečer a mojím vodičom, ktorí sú zadelení v pohotovostiach, dáva príkazy na použitie cisterny. Myslím si, že ako žena - majsterka môžem za svojich chlapov - šoférov povedať, že si v takýchto chvíľach uvedomujú vážnosť situácie a úlohy plnia zodpovedne.

Mária Žmíková: Pri veľkých poruchách okamžite zabezpečujeme zásobovanie cisternou, ale ani to ľudia nepovažujú za správne, pretože tá cisterna s vodou nie je práve v tom okamihu pri ich dome, ale o sto metrov ďalej. Ale musíme so zákazníkmi jednať trpezlivo a občan, aj keď je rozčúlený, nakoniec pochopí naše argumenty.

Áno alebo nie?

Žien - vodárov sme sa opýtali, aký je ich názor na diferencovanú prácu mužov a žien vo vodárenskej branži. A či je podľa nich dostatok žien na rýdzo vodárskych pozíciách vo VVS alebo by ich mohlo a malo byť ešte viac? Ak áno, tak na ktorých konkrétnych úsekoch? Alebo jednoduchšie povedané: Aj keď práca vo vodárenstve je naozaj ťažká, sú presvedčené, že je vhodná pre ženy? Áno či nie?

Daniela Mihoková: Myslím si, že áno.

Viera Kiňová: Dlhoročnou praxou a rozhladenosťou vo vodárčine som získala presvedčenie, že vodárenstvo je vhodné i pre ženy, a to aj napriek tomu, že je to práca ťažká i náročná.

Ing. Tatiana Kúdelová: Keď sa človek venuje svojej práci s radosťou a má záujem na sebe sústavne pracovať a rozvíjať sa, je jedno, či je to muž, alebo žena. Dnešné moderné technológie a pracovné postupy dokážu natolko zjednodušiť a uľahčiť prácu, že sú schopné ju vykonávať aj ženy. Viem si predstaviť ženu aj ako stavebnú strojníčku, strojníčku vodohospodárskych zariadení či majsterku. Napriek tomu by som fyzicky náročné pozície ako je montér alebo čistič kanalizačných zariadení prenechala radšej mužom.

Mária Žmíková: Aj vodárčina je práca ako každá iná - je zaujímavá napríklad aj tým, že pracovník, či už je to muž alebo žena, prichádza stále na nové miesta v územnej pôsobnosti závodu a zároveň spoznáva aj ľudí - odberateľov, napríklad pri poruchách, a postupne si aj vytvára pozitívny obraz o našej klientele.

Mária Paňková: Hovorí sa, že práca vo vodárenstve je ťažká a náročná. Áno, je naozaj ťažká. Vyžaduje si skúsenosti a odborné vedomosti, hlavne ak pracujete v prevádzke, kde sa denne vyskytujú rôzne problémy, ktoré je potrebné operatívne riešiť.

Ing. Viera Kavuličová: Diferencovanú prácu vnímam ako rozčlenenú prácu medzi mužov a ženy, ktorá súvisí s delbou práce a nadväzne i s organizačnou štruktúrou. Ak by sme špecifikovali požiadavky na zamestnanca v profesii prevádzkový montér vodovodov a kanalizácií, tak ženy by pravdepodobne nespĺňali fyzické a kvalifikačné predpoklady. Viem si ale predstaviť viac žien v technických profesiách, napríklad v technicko-prevádzkovej činnosti. No a najviac by mňa osobne potešila žena - kolegyňa na poste riaditeľa niektorého závodu... Hádám v budúcnosti, pretože zatiaľ to zvládajú naši chlapi bravúrne.

Mgr. Miriam Parihuzová: Či je vodárčina vhodná pre ženy? Myslím si, že áno. Som presvedčená, že mužský a ženský princíp by mali byť v rovnováhe, a nielen v tej našej vodárenskej práci. Muži riešia problémy rázne, racionálne, ale niekedy je veľmi potrebné až priveľmi zjemniť trecie plochy pri riešení problémov... Snažím sa preto riadiť heslom: Nech je nám práca zábavou! (fur.)

foto: archív redakcie a Marián Horňák

Vodárov klobúk

III.

Rubriku Vodárov klobúk, ktorá v tomto roku výrazne **Robohatila obsah Vodného žurnálu, mnohí čitatelia oceňujú pre jej praktický prínos. Nie div, veď pod týmto názvom sa skrýva pomyselný čarodejnický klobúk plný tajomstiev, z ktorého vytiahneme vždy to, čo práve potrebujeme.**

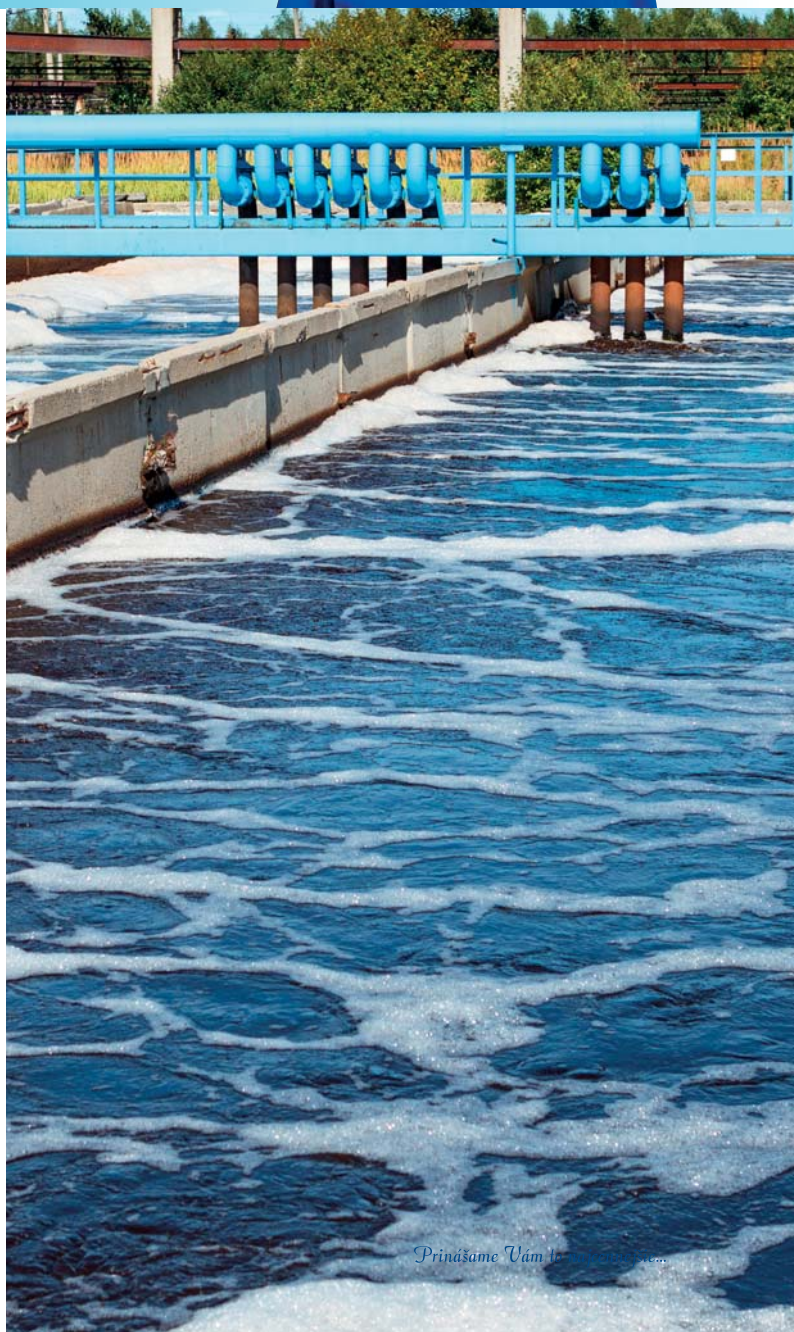
Napríklad nejakú dobrú radu či potrebnú informáciu. A tak v treťom pokračovaní Vodárovho klobúka prinášame informácie o tom, kam smeruje odpadová voda a prečo sa musí čistiť. Nie je to samoúčelná téma, pretože vodári sa stretávajú v laickej verejnosti aj s dosť rozšíreným názorom, že odpadová voda končí v úpravniach vody, kde sa z nej „vyrába“ pitná voda, ktorá sa potom distribuuje verejným vodovodom a tak to ide stále dookola. A je veľmi zlé, ak pracovník vodárenskej spoločnosti nedokáže neznalému človeku túto hlúposť fundovane vyhovoriť a vysvetliť. Žiaľ, stáva sa to a nie je to také zriedkavé, než by sa zdalo.

Samospádom alebo výtlakom

Pre zjednodušenie to všetko vysvetlíme na príklade splaškových odpadových vôd (skrátene: splašky), pod ktorými pre náš prípad rozumieme vodu použitú v domácnostiach na pitie a varenie, kúpanie, splachovanie WC, pranie, umývanie riadu, upratovanie atď.

Tak ako voda do domácnosti priteká, musí aj odtiecť. Použitá (znečistená) voda odteká zväčša zložitými kanalizačnými sústavami (stokové siete), ktoré sú zaústené do čistiarní odpadových vôd (ČOV). Zväčša sa to deje gravitačne (samospádom); len tam kde treba prekonať výškové rozdiely sa buduje výtlčná kanalizácia, ktorá pracuje buď na princípe pretlaku alebo podtlaku (vákuová kanalizácia). Mnoho rozsiahlych kanalizačných systémov (vo väčších mestách a aglomeráciách) je často postavených na vhodnej kombinácii týchto princípov.

Dôležité sú aj pojmy jednotná a delená kanalizácia. Všeobecne sa stokové siete delia na jednotné, čiže s jedným spoločným systé-

mom pre odvádzanie všetkých odpadových vôd, vrátane splaškov, priemyselných odpadových vôd i zrážkovej vody a delené s dvomi samostatnými kanalizačnými systémami, zvlášť pre zrážkovú vodu a zvlášť pre splaškovú a priemyselnú vodu.

Delená stoková sieť odvádzajú jednotlivé druhy alebo skupiny odpadových vôd oddelene, čo znamená, že v mestách sú pri delenej kanalizácii zabudované v komunikáciách dve stoky - jednou odtekajú splaškové a priemyselné odpadové vody, druhou dažďové, čím je vylúčený priamy vplyv splaškov a priemyselných odpadových vôd na recipient (miestny tok, napríklad rieku pretekajúcu mestom). Výhodou delenej kanalizácie je aj to, že čistiareň odpadových vôd sa zatažuje rovnomernejšie a nemusí byť odstavená pre veľké množstvá dažďových vôd, ktoré by prípadne mohli aj poškodiť jej sofistikované technológie.

Delená kanalizácia je však investične a prevádzkovo náročnejšia a preto sa v mestách (vo svete i u nás) skôr uprednostňuje jednotná kanalizácia a zväčša len v okrajových častiach miest, ktoré sú urbanisticky v podstate samostatnými obcami, funguje systém delenej kanalizácie s tým, že sa vybuduje iba splašková kanalizácia, zatiaľ čo dažďové vody sú odvádzané rigolmi do miestnych potokov alebo vsiakovaním do podlažia.

Späť do recipienta

Kanalizačnými sústavami sa odpadové vody dostávajú do ČOV, kde prechádzajú mnohostupňovým systémom čistenia.

Čistiareň, to sú zvyčajne rozsiahle komplexy objektov a zariadení, v ktorých prebieha technologicky veľmi zložitý proces. Začína sa tým, že odpadové vody pochádzajúce z domácností, ale aj z priemyselných a iných činností sa najprv mechanicky predčistia a pomocou hrabíc zbavia tých najväčších a najhrubších nečistôt. Odpadová voda potom putuje do biologického stupňa - do aktivačných nádrží,

kde pomocou dodávaného vzduchu a mikroorganizmov, ktoré využívajú ako zdroj potravy biologické znečistenie odpadových vôd, sa odstraňuje najväčšia časť znečistenia.

V ČOV sa odstraňujú dusíkaté látky, fosfor, saponáty, ropné látky, nerozpustné látky.

Zmes z aktivačných nádrží čiže voda už zbavená väčšiny škodlivých a jedovatých látok potom vteká do usadzovacích nádrží, kde sa čistiarenský kal usádza a dôkladne vyčistenú, priam krištáľovo čistú vodu môžu potom vodári s pokojným svedomím vypúšťať do recipienta. Konkrétny technologický postup čistenia odpadových vôd ale vždy závisí od charakteru znečistenia vody, pričom iný postup je pri bežnom, komunálnom odpade a celkom iný pri priemyselnom znečistení. Pre komunálne odpadové vody, teda splašky, sa spravidla používajú mechanicko-biologické čistiarene.

Osobitná poznámka k čistiarenskému kalu: Je to vedľajší produkt procesu čistenia odpadových vôd, ktorý sa musí spracovať (stabilizovať, odvodňovať) a následne likvidovať, pričom táto likvidácia nie je jednoduchá ani lacná záležitosť. Určité a iba veľmi obmedzené množstvá kalu sa môžu aplikovať do poľnohospodárskej pôdy, avšak len za rigorózne stanovených podmienok, pričom tento kal musí spĺňať veľmi prísne kvalitatívne parametre. Vo veľkých ČOV, kde je vysoká produkcia kalu, sa z procesu jeho vyhnívania získava bioplyn, ktorý sa používa na výrobu elektrickej energie a vyhrievanie jednotlivých budov čistiarene, čo pomáha znížiť náklady vodárenskej spoločnosti.

Nutné je ešte pripomenúť, že ČOV nie je v životnom prostredí nič neprirodzené a umelé, ba práve naopak - len urýchľuje samočistiace procesy v prírode, kedy množstvá odpadových vôd sú dnes také veľké, že sa už nestačia samé vyčistiť a preto prírode musí pomôcť človek.

Vrátiť riekam život!

Budovanie zložitých kanalizačných systémov i moderných ČOV je veľmi nákladné a rovnako finančne náročná je aj ich prevádzka a údržba. A tak sa právom natiska otázka: Prečo sa to všetko robí?

Odpoveď je viac ako jednoduchá: Preto, aby sme si chránili životné prostredie vrátane povrchových i podzemných zdrojov pitných vôd a tak chránili svoje zdravie. Ale aj preto, aby sme pokojne mohli ísť na prechádzku k rieke či potôčiku, ktorý už nebude zapáchajúcou a životu nebezpečnou žumpou, ale sa doň vráti život - ryby i vodné vtáctvo. A čo je najdôležitejšie, robíme to nielen pre seba, ale najmä pre svoje deti a deti ich detí.

Avšak každá verejná kanalizácia má zmysel len vtedy, ak sa na ňu producenti odpadových vôd pripoja. Vodárenské spoločnosti na Slovensku neustále bojujú so špekulantmi, ktorí hľadajú rôzne kľučky a výhovorky a odpadové vody pokútne vypúšťajú do blízkeho lesa, potoka či len poza plot susedovej záhrady... Aj preto sa VVS spolu s ostatnými vodárenskými spoločnosťami zapojila do mediálnej kampane Pripojme sa, aby pomohla chrániť životné prostredie i zdravie ľudí.

(fur.)

foto: archív redakcie a Marián Horňák

Vtipy

Plávajú dve rybky v mori a odrazu ponad nich prepláva ponorka.

„Videla si to? Čo to bolo?“ pýta sa prvá.
„Ale nič zvláštne, len ľudia v konzerve...“

Viete, aký je najpopulárnejší vodný šport medzi politikmi?

Potápať iných.

Rybár uloví v jazere zlatú ryбку.

Rybka mu vraví: „Keď ma pustíš do vody, splním ti tri želania.“

Rybár celý natešený vysloví tri prania a pustí ryбку do vody. Rybka vystrčí z vody hlavu a povie:

„Ja nie som zlatá ryбка, ja mám iba žltáčku.“

Potápač sa kochá podvodným svetom asi šiestich metrov pod hladinou, keď v rovnakej hĺbke vidí nejakého kolegu. Ten napodiv nemá žiaden dýchací prístroj. Potápač zostúpi o ďalšie dva metre a druhý ho po chvíľke nasleduje. Zostúpi ešte hlbšie, ale po pár sekundách je druhý opäť vedľa neho. Potápač si to nevie vysvetliť, a tak vytiahne tabuľku so špeciálnou kriedou na písanie pod vodou a napíše:

„Ako to robíš bez prístroja?“

Druhý mu tabuľku vytrhne a napíše:
„Ja sa topím!“

Viete prečo majú policajti v chladničke prázdny džbán na vodu?

Pre prípad, že by prišla návšteva, ktorá nič nechce.

Malý Ferko plače pred školou. Školník poíde k chlapcovi a pýta sa: „Ferkó, prečo plačeš?“

Ferko: „Pán riaditeľ spadol do žumpy a napil sa.“

Školník sa čuduje: „Veď ostatní chlapci neplačú.“

Ferko skloní hlavu a smutne odpovie:
„Oni to videli a ja nie.“

Hovoríš, že keď sa vyučím za vodára, bude to voda na mlyn našej lásky?

Škót majstruje v garáži, keď ho osloví manželka:

„Počuj, Sam, sú tu dvaja páni a vyberajú na plaváreň pre naše mesto. Čo im dáme?“

„Dve vedrá vody.“

„Oci, už môžeš dať dole ruku z prasknutého vodovodného potrubia.“

„Vari už prišli opravári?“

„To nie, ale horí nám dom.“

Cez deň to šteká a v noci to pláva. Čo to je? Svokrina zubná protéza.

Nájdí 10 rozdielov

**Najsprávnejšou ekologickou voľbou
vlastníka nehnuteľnosti
je pripojiť sa na vybudovaný verejnú kanalizáciu.**

Doteraz schválené individuálne systémy (žumpa, domová ČOV)
majú zákonom presne obmedzenú platnosť. Neohrozujeme vodné zdroje a zdravie obyvateľov v obciach.
Dodržiavajme zákony a chráňme životné prostredie pre ďalšie generácie.
Pripojme sa!

www.pripojmesa.sk

